

Rektorn vid Nollhagaskolan-
barn.ungdom@alingsas.se

2010-11-01

Alingsås kommun
kommunstyrelsen@alingsas.se

Dnr 40-2010:1558

Skolbeslut för grundskola och obligatorisk särskola

efter tillsyn av Nollhagaskolan i
Alingsås kommun

Tillsyn i Nohagaskolan

Grundskola årskurserna 6–9 samt obligatorisk särskola årskurserna 1–10

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Nohagaskolan och Alingsås skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Nohagaskolan bedriver en verksamhet som i flera avseenden uppfyller de nationella kraven. Resultaten i Nohagaskolan är förhållandevis jämna över de senaste fem åren och på en nivå högre än snittet i riket. Skolinspektionen bedömer emellertid att resultaten kan förbättras ytterligare. Skolan följer upp och analyserar elevernas kunskapsutveckling på individnivå men Skolinspektionen bedömer att skolan kan komma längre i sitt arbete med att dokumentera och analysera måluppfyllelsen på skolnivå. Detta för att finna framgångsfaktorer för att utveckla undervisningen och nå en ännu högre måluppfyllelse.

Sedan förra inspektionen år 2006 har skolan arbetat med att åtgärda brister och förbättringsområden. När det gäller exempelvis elevernas inflytande över skolan i stort har förbättringar skett genom att ett mer aktivt elevråd har utvecklats.

Elever och lärare uppger att de trivs på skolan. I skolan har en kartläggning av riskmiljöer genomförts och förbättringar utifrån denna bedömning har gjorts. Eleverna berättar att de känner sig trygga och det råder ett gott ömsesidigt förhållande mellan elever och elever och lärare.

Vid tillsynen framkommer emellertid att eleverna upplever att det under ett antal lektioner i veckan råder brist på arbetsro och att de har svårt att koncentrera sig. Flera elever kommer också för sent till lektionerna och påföljden för detta följs inte alltid upp. Eleverna upplever inte att ordningsreglerna är anpassade utifrån deras och skolans behov. Detta har bland annat till följd att reglerna inte efterlevs. Lärarna har själva identifierat att detta område bör utvecklas och i kvalitetsredovisningen har skolan ett

antal förbättringspunkter formulerade när det gäller arbetsron. Skolinspektionen ser det som angeläget att detta förbättringsarbete genomförs.

Tillsynen visar också att eleverna inte alltid görs medvetna om målen för utbildningen och eleverna upplever att de inte i tillräcklig utsträckning har inflytande över sitt lärande.

I särskolan arbetar lärarna helt utifrån elevernas förutsättningar och behov. Lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling och skriver individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen där måluppfyllelsen bedöms. Lärarna skriver också en redovisning där de utvärderar särskolans verksamhet utifrån den en lokala arbetsplanen för läsåret. Skolinspektionen bedömer att särskolan kommit långt i detta arbete. Av tillsynen framkommer inte annat än att undervisningen för dessa elever uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionen har i tillsynen av Nohagaskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att lägst nå målen att uppnå i samtliga ämnen i årskurs 9. (Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, 2 kap.6 § grundskoleförordningen)
- Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen som uppfyller grundskoleförordningens krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Rektorn tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet. (2 kap 2 § skollagen, Lpo 94, 1 den enskilda skolans utveckling och 2.8 rektors ansvar)
- Lärarna klargör inte mål för elever i tillräcklig utsträckning. (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter)
- Lärarna arbetar inte tillräckligt med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande. (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning och 2.2 Kunskaper)
- Rektorn och lärarna arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjligheter till inflytande över utbildningens utformning. (4 kap. 2 § skollagen och Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

- Ordningsregler är inte förankrade och efterlevs inte i tillräcklig omfattning. (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen)
- Alla lärare tar inte ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs. (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.1 Normer och värden)
- Den årliga planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav. (14a kap. 8 § skollagen)

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1

Rektor och Alingsås kommun har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Alingsås kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Alingsås kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit:

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist

Enhetschef

Eva Wallentin

Undervisningsråd

Beslut

Tillsyn i skolan

Datum: 2010-11-01

4 (4)

Dnr 40-2010:1258

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Nollhagaskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Alingsås kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Nohagaskolan den 27–29 september.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Nohagaskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Nohagaskolan skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Nohagaskolan

Tabell 1.: Antal elever på Nohagaskolan

Skolan	Antal elever
Grundskoleklass	335
Obligatorisk skola	12

Källa: skolans rektor

Vid Nollhagaskolan finns elever i årskurserna 6–9. Till Nollhagaskolan hör också tre särskoleklasser.

Nollhagaskolan är organiserad i fem vertikala arbetslag med ansvar för 3–5 klasser. Varje arbetslag har en egen avdelning i skolan, där eleverna har större delen av sin undervisning. Särskolan har sina lokaler i en av skolans flyglar. Eleverna där använder skolans slöjdsal, gymnastiksal, musiksal, matsal och hemkunskapssal. I dessa ämnen undervisar grundskolans ämneslärare. Varje vecka träffar rektorn en representant från varje arbetslag.

Eleverna i särskolan går i årskurserna 1-10. Elva elever går i träningsskolan och en elev i grundsärskolan. Många av eleverna har tilläggshandikapp såsom rörelse-, syn och hörselnedsättning. Klasserna arbetar i arbetslag och i arbetslagen ingår specialpedagoger, förskollärare och elevassistenter. Arbetssättet är tematiskt, där kursplanernas ämnesområden ingår.

Tillsynsprotokoll för Nolhagaskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjlighet att lägst nå målen att uppnå i samtliga ämnen i årskurs 9.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper
2 kap.6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Resultaten för elever i årskurs 9 har allt sedan år 2005 legat på en nivå över snittet i riket. Officiell statistik för årskurs 9 år 2009 visar ett genomsnittligt meritvärde på 219 vilket är över snittet i riket. Variationen de senaste fem åren är förhållandevis liten. När det gäller andelen elever som når målen i samtliga ämnen är resultatet år 2009, 82 procent även det högre än snittet i riket. Även andelen behöriga till nationellt program är högre än snittet i riket 96 procent mot 89 i riket. När det gäller behörighet till nationellt program och andelen elever som når målen i samtliga ämnen är skillnaden liten mellan flickor och pojkars resultat. Skillnaden är något större när det gäller det genomsnittliga meritvärdet. Flickorna når fler VG och MVG än pojkarna.

Vid jämförelse nationella provresultat och betyg visar år 2009 på stor överensstämmelse när det gäller matematik och svenska. I ämnet engelska har eleverna fått högre betyg. 19 procent av eleverna har fått ett högre betyg än vad nationella provet visar. Snittet i riket är 11 procent.

SALSA- meritvärdet där hänsyn bland annat tagits till antal elever med utländsk bakgrund samt föräldrars sammanvägda utbildningsnivå, är -2 för år 2009. Det innebär att resultaten i Nolhagaskolan är något lägre än i riket när hänsyn bland annat tagits till antal elever med utländsk bakgrund samt föräldrars sammanvägda utbildningsnivå.

Resultaten analyseras regelbundet vid ämneskonferenser. En kort analys är dokumenterad i kvalitetsredovisningen. Någon annan dokumenterad analys finns inte att tillgå i skolan. Enligt rektor är det ämnena idrott, fysik, kemi, geografi och matematik som oftare är representerade bland ämnen där eleverna saknar betyg.

Trots vidtagna åtgärder bedömer Skolinspektionen att skolan inte ger alla elever möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen i årskurs 9. Skolans resultat bör således förbättras ytterligare. Det är viktigt att skolan fortsätter med sitt systematiska kvalitetsarbete med fokus på resultatförbättring genom bland annat en mer utvecklad analys av resultaten och ett förbättringsarbete när det gäller elevernas arbetsro.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet.

Författningsstöd

2 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 1 den enskilda skolans utveckling och 2.8 rektors ansvar.

Motivering:

I Nolhagaskolan följs elevernas kunskapsresultat upp i samtliga ämnen på individnivå och sammanställningar görs i kvalitetsredovisningen på skolnivå när det gäller nationella provresultat och betygsstatistik. Lärare och rektorn berättar att de diskuterar måluppfyllelsen i olika konferenser såsom elevvårdskonferenser, ämneskonferenser och arbetslagskonferenser. Då analyseras resultaten men skolan har inget systematiskt arbete där analysen dokumenteras och åtgärder för utveckling skrivs ner. I kvalitetsredovisningen återfinns en mycket kort analys av måluppfyllelsen i svenska, engelska och matematik.

Lärarna efterlyser fler pedagogiska samtal och tycker att de kan bli bättre på att dokumentera processen mot högre måluppfyllelse när det gäller uppföljning och analys av resultat och att sätta delmål som är utvärderingsbara. De vill också utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att delmålen hålls aktuella under läsåret.

Skolans rutiner och strukturer för ett systematiskt kvalitetsarbete måste således förbättras så att undervisningsmålen ständigt provas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder provas och utvecklas. I Nolhagaskolan följs resultaten upp och diskuteras men dokumenteras och analyseras i för liten utsträckning för att relevanta åtgärder ska kunna genomföras.

Alingsås kommun har satsat på kompetensutveckling när det gäller systematisk skolutveckling. Flera lärare och rektorerna i varje skola får den utbildningen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

De skriftliga omdömen från Nollhagaskolan som Skolinspektionen har tagit del av uppfyller författningarnas krav i varierande grad. Exempelvis relateras omdömen om elevens kunskapsutveckling endast i vissa ämnen till de nationella målen i varje ämne som eleven får undervisning i. Det förekommer också uttryck som har med elevens personliga inställning till ämnet att göra exempelvis var aktiv, fortsatt på samma sätt. Det skriftliga omdömet ligger till grund för en individuell utvecklingsplan (IUP) som skrivs i samband med utvecklingssamtalet. Hur IUP utformas varierar också mellan olika lärare. I elevernas IUP framgår det inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. I Nollhagaskolan pågår ett arbete med att förbättra innehållet i de skriftliga omdömena. Rektorn har exempelvis köpt ett stödmaterial till lärarna.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Lärarna klargör inte mål för elever i tillräcklig utsträckning.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Vid intervjuer med eleverna framkommer att de inte är medvetna om målen i sin individuella utvecklingsplan i någon större utsträckning. Lärarna som är handledare berättar att de tänkt avsätta särskild tid för arbete mot målen. En lärare har ett särskilt utvärderingsunderlag när det gäller arbetet mot IUP målen.

Vidare ser inspektörerna att det är olika i vilken utsträckning målen tydliggörs i den dagliga undervisningen. Vid de lektioner inspektörerna besöker ser de att mål för lektionen beskrivs för eleverna vid några lektioner. Detsamma när det gäller mål för olika områden exempelvis har eleverna fått måldokument när det gäller att arbeta med sagor inom svenskämnet.

Eleverna berättar att de får de kursplanernas mål vid terminsstart i de flesta ämnen men inte alla lärare kopplar arbetet under terminen till målen. Eleverna menar att de då inte kommer ihåg målen och att det inte blir tydligt vad undervisningen syftar till.

I de flesta klasser har eleverna "veckans mål" vilket är ett antal uppgifter i olika ämnen de ska utföra under veckan. Detta blir förvirrande för eleverna när detta beting också kallas mål. Det blir en förväxling av mål för vad som ska göras med mål för vad som ska läras.

Det är beroende på lärare och ämne i vilken utsträckning eleverna görs medvetna om målen för utbildningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Lärarna arbetar inte tillräckligt med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning och 2.2 Kunskaper

Motivering:

Vid samtal med lärare beskriver de att undervisningen till viss utsträckning är anpassad efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Vid lektionsbesöken konstaterar inspektörerna att vissa läromedel är uppdelade i olika svårighetsgrader och eleverna får ibland välja olika redovisningsformer, stoffmängd och andra material. Vid en av lektionerna ser inspektörerna att läraren utgår från elevernas intresse och förkunskaper.

Undervisningen utformas dock i huvudsak lika för alla och alla arbetar med samma bok, men man har hunnit olika långt. Eleverna får veckans planering av lärarna där det står vad de ska göra i de olika ämnena under veckan. Detta beting är lika för i stort sätt alla elever i klassen. En särskild tid på schemat är avsatt för detta arbete. Om eleverna inte hinner klart under denna tid blir det läxa. En del elever berättar att de lätt hinner detta arbete men andra tycker att det är svårt. Utifrån lektionsbesöken är inspektörernas intryck att en del elever skulle kunna klara större utmaningar i sitt lärande. Det finns exempel på elever som behöver större stimulans i undervisningen i ämnet matematik i det dagliga arbetet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Vid samtal med eleverna och vid verksamhetsbesök framkommer att elevernas möjlighet till inflytande är begränsad. Eleverna kan ge exempel på att de kan välja arbets-

form, exempelvis att arbeta i grupp, ensam eller i par. Ofta är elevernas arbete organiserat i form av beting av olika slag, dvs. att eleven ska utföra vissa moment, vissa sidor i arbetsboken eller dylikt. Vid lektionsbesöken ser inspektörerna endast få exempel på att eleverna varit med och planerat undervisningen. Eleverna berättar att det är beroende på lärare och ämne i vilken utsträckning de får inflytande. Rektorn och lärarna berättar att de tycker det är svårt att utveckla elevernas inflytande så de får möjlighet att i ett tidigt skede vara med och planera undervisningen. Exempelvis vad de ska arbeta med och inte bara hur de ska arbeta. Eleverna berättar att de oftast får en färdig planering av lärarna som de godkänner.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Ordningsregler är inte förankrade och efterlevs inte i tillräcklig utsträckning.

Författningsstöd:

6 kap. 8 b § grundskoleförordningen

Motivering:

Vid tillsynen framkommer utifrån intervjuer och lektionsbesök att eleverna upplever att det under ett antal lektioner i veckan råder brist på arbetsro och att de har svårt att koncentrera sig. Flera elever kommer också för sent till lektionerna och påföljden för detta följs inte alltid upp. Eleverna upplever inte att ordningsreglerna är anpassade utifrån deras och skolans behov. Detta har bland annat till följd att reglerna inte efterlevs. Av ordningsreglerna som är gemensamma för hela grundskolan i Alingsås framgår att eleverna ska komma i tid till lektionerna och att de ska uppträda med hänsyn och respekt till sina medmänniskor. Lärarna har själva identifierat att detta område bör utvecklas och i kvalitetsredovisningen har skolan ett antal förbättringspunkter formulerade när det gäller arbetsron.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Den årliga planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Skolan har en plan mot kränkande behandling som utgår från en kartläggning av situationen i skolan. Kartläggningen ligger till grund för de insatser som skolan planerar att genomföra. Planen är däremot inte daterad och det framgår inte för vilket år den

Skolinspektionen

gäller och när den är upprättad. Skolans plan saknar också en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.